

THỰC TRẠNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC THỊ HIẾU THẨM MỸ CHO SINH VIÊN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC HIỆN NAY

Lê Thị Thắm¹, Bùi Thị Hằng¹

TÓM TẮT

Giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên được lãnh đạo Trường Đại học Hồng Đức xác định là một trong những nội dung quan trọng trong chiến lược giáo dục - đào tạo của Nhà trường. Vì vậy, trong những năm qua, Nhà trường đã tổ chức nhiều hoạt động giáo dục hướng đến mục tiêu nâng cao và xác lập một thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh, văn minh cho sinh viên. Bài viết khái quát những thành công và những bất cập, hạn chế trong công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên Trường Đại học Hồng Đức hiện nay.

Từ khóa: Thị hiếu thẩm mỹ, chiến lược giáo dục.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Thị hiếu thẩm mỹ là khái niệm chỉ sở thích của con người trong lĩnh vực thẩm mỹ, biểu hiện ở sự rung cảm, sự lựa chọn, sự đánh giá, thẩm định và sáng tạo thẩm mỹ của mỗi cá nhân. Thị hiếu thẩm mỹ là cơ sở cho mọi hoạt động thưởng thức, đánh giá và sáng tạo thẩm mỹ; là một thành tố cấu thành nhân cách của mỗi người. Thị hiếu thẩm mỹ không chỉ biểu hiện quá trình tự phát triển của cá nhân mà còn thể hiện trình độ giáo dục thẩm mỹ trong nhà trường và ngoài xã hội.

Để có được một trình độ thẩm mỹ cao, một thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh, văn minh, công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ đóng vai trò then chốt. Nhận thức rõ điều này, trong những năm gần đây, công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ là một trong bốn nội dung giáo dục quan trọng (Đức, Trí, Thể, Mỹ) trong chiến lược giáo dục - đào tạo của Việt Nam, định hướng cho học sinh, sinh viên đến với các giá trị chân - thiện - mỹ, góp phần hình thành lối sống lành mạnh, lễ sống cao đẹp và sự phát triển toàn diện cho các em.

Không nằm ngoài xu hướng đó, Đảng ủy, Ban Giám hiệu Trường Đại học Hồng Đức đã và đang có những chỉ đạo sát sao đối với công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên. Đảng ủy, Ban giám hiệu nhà trường giao cho Đoàn thanh niên, Hội sinh viên, Phòng công tác học sinh - sinh viên và các khoa đào tạo xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện nhiệm vụ giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên, định hướng sinh viên đến với hoạt động giải trí, thưởng thức văn hóa, nghệ thuật lành mạnh, văn minh, nâng cao trình độ thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên nhà trường. Tuy nhiên, cho đến nay, tính hiệu quả, tính đồng bộ, tính liên tục, tính phù hợp của công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ đang là vấn đề cần xem xét. Vì vậy, cần phải có những nghiên cứu, đánh giá toàn diện về công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên của Trường Đại học Hồng Đức. Đây cũng chính là nội dung chủ yếu bài viết này.

¹ Khoa Lý luận Chính trị - Luật, Trường Đại học Hồng Đức; Email: lethitham@hdu.edu.vn

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Những kết quả đạt được trong công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên tại Trường Đại học Hồng Đức

Mục tiêu công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên mà Trường Đại học Hồng Đức đang hướng tới là nâng cao sự hiểu biết của sinh viên về cái đẹp, bao gồm cả cái đẹp trong cuộc sống, cái đẹp trong nghệ thuật; hình thành cho sinh viên năng lực cảm thụ, đánh giá và sáng tạo thẩm mỹ; giúp sinh viên có những quan niệm, chuẩn mực, niềm tin, lý tưởng thẩm mỹ đúng đắn, lành mạnh đồng thời nhận thức được những cái xấu xí, cái phi thẩm mỹ đang tồn tại trong đời sống xã hội, giúp các em biết ứng xử và hành động theo chuẩn mực của cái đẹp; biết đấu tranh phản bác lại những cái xấu xí, cái phi mỹ cảm đang tồn tại trong đời sống xã hội Việt Nam hôm nay.

Với những định hướng đó, *công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên* của Trường Đại học Hồng Đức trong những năm gần đây đã thu được nhiều thành công, có thể kể đến những thành công nổi bật sau:

Thứ nhất, góp phần nâng cao trình độ thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên

Như đã trình bày ở trên, nhận thức rõ tầm quan trọng của công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên, trong những năm gần đây, Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường xác định, giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên là một nội dung, nhiệm vụ quan trọng trong quá trình giáo dục - đào tạo của Nhà trường.

Trong công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ, nhà trường xác định, nâng cao trình độ thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên là nhiệm vụ hàng đầu. Để nâng cao trình độ thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên, trước tiên, Nhà trường tập trung trang bị cho sinh viên kiến thức về bản chất của cái đẹp, chuẩn mực của cái đẹp, về quan hệ thẩm mỹ, thị hiếu thẩm mỹ. Để làm được điều này, trong một số chương trình đào tạo trình độ đại học, cao đẳng, nhà trường chỉ đạo và phê duyệt nhiều học phần có nội dung kiến thức liên quan đến lĩnh vực thẩm mỹ như Mỹ học Mác-Lênin, Giáo dục thẩm mỹ, Mỹ thuật, Âm nhạc, Tạo hình, Cơ sở văn hóa Việt Nam... Những học phần này đều trực tiếp góp phần nâng cao nhận thức của sinh viên về phương diện thẩm mỹ, giúp sinh viên có cơ sở để thẩm định, thưởng thức cái đẹp trong cuộc sống, cái đẹp trong nghệ thuật. Trong chương trình đào tạo của các ngành học Sư phạm Mầm non, Sư phạm Tiểu học, sinh viên được học các học phần thực hành, rèn luyện để phát triển khả năng biểu diễn, sáng tạo thẩm mỹ như Mỹ thuật, Âm nhạc, Tạo hình, Múa... Điều này giúp sinh viên không chỉ có những hiểu biết đúng đắn về cái đẹp mà còn có khả năng đánh giá, thẩm định, biểu diễn, sáng tạo cái đẹp, giúp các em có cơ sở, niềm tin để lựa chọn và xây dựng cho mình một thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh, biết ứng xử và hành động theo quy luật của cái đẹp, phù hợp với các giá trị Chân - Thiện - Mỹ đích thực.

Ngoài các học phần mang tính chuyên sâu trực tiếp nâng cao trình độ thị hiếu thẩm mỹ, nhà trường còn yêu cầu những giảng viên giảng dạy các học phần: Triết học, Cơ sở văn hóa Việt Nam, Văn hóa địa phương, Dân tộc học, Đạo đức... trong quá trình giảng dạy, cần gắn lý luận về văn hóa, lối sống, lễ sống cao đẹp với thực tiễn sinh động của đời sống, giúp

sinh viên nhận thức rõ hơn bản chất của văn hóa, của cái đẹp trong đời sống hằng ngày; biết vận dụng những kiến thức về văn hóa, về đẹp vào quá trình thưởng thức, đánh giá và sáng tạo thẩm mỹ. Hơn thế nữa, biết đấu tranh có hiệu quả chống lại các biểu hiện lệch lạc về thẩm mỹ ngay trong quá trình học tập. Với các giảng viên giảng dạy các học phần chuyên ngành, ngoài trang bị cho các em kiến thức, kỹ năng chuyên sâu còn phải tiếp truyền cho sinh viên nhiệt huyết, niềm say mê, khát khao nghiên cứu khoa học, khám phá thế giới, kiếm tìm chân lí, sáng tạo những cái đẹp mới cho cuộc sống. Thông qua các bài giảng, giảng viên làm rõ hơn giá trị xã hội tốt đẹp của những tri thức khoa học đối với cuộc sống cá nhân và sự phát triển của xã hội, không chỉ khơi gợi trong các em niềm say mê trong học tập, nghiên cứu khoa học mà còn bồi dưỡng tình cảm thẩm mỹ cho sinh viên đối với các tri thức khoa học nói chung, nhờ đó mà phong văn hóa, trình độ thị hiếu thẩm mỹ của sinh viên cũng được nâng cao.

Tóm lại, thông qua con đường giảng dạy, công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên của Trường Đại học Hồng Đức đã và đang góp phần giúp cho sinh viên có những hiểu biết đúng đắn về cái đẹp, cái cao cả, cái bi, cái hài, cái xấu, cái phi thẩm mỹ... góp phần nâng cao trình độ thị hiếu thẩm mỹ, định hướng và xác lập cho sinh viên một “gu” thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh, tiến bộ.

Thứ hai, đa dạng hóa các loại hình giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên

Để nâng cao hiệu quả của công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên, Trường Đại học Hồng Đức ngoài giảng dạy trực tiếp các học phần có nội dung kiến thức liên quan đến phương diện thẩm mỹ, Nhà trường còn sử dụng khá nhiều hình thức giáo dục khác như giáo dục thông qua các loại hình văn hoá nghệ thuật; thông qua việc nêu gương hành động, nghĩa cử cao đẹp; các hoạt động vì cộng đồng.

Về giáo dục thị hiếu thẩm mỹ bằng văn hoá nghệ thuật

Văn hoá, nghệ thuật chân chính có tác động trực tiếp, mạnh mẽ đến tình cảm, thị hiếu, ước mơ, hoài bão và lẽ sống của con người. Nhận thức rõ điều này, trong công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ, Trường Đại học Hồng Đức đã phát động và tổ chức thành công nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ nhằm định hình và xác lập cho sinh viên một thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh, tiến bộ.

Cụ thể, vào các dịp đầu xuân năm mới, Khoa Khoa học Xã hội thường tổ chức “Đêm thơ mừng Đảng, mừng xuân”. Hoạt động này là một diễn đàn để các văn nghệ sĩ của Hội văn học nghệ thuật, các Báo, các Đài phát thanh, Đài truyền hình trong tỉnh Thanh Hóa và các giảng viên, sinh viên của nhà trường có dịp gặp gỡ, giao lưu, bày tỏ xúc cảm, tình yêu quê hương đất nước trước thềm xuân mới qua các vần thơ của mình. Không chỉ vậy, Đêm thơ cũng chính là động lực khơi dậy nguồn cảm hứng sáng tạo nghệ thuật cho cán bộ, giảng viên, sinh viên nhà trường, để có thêm nhiều tác phẩm thơ được khai sinh, trình làng và phổ biến trong công chúng. Hoạt động này đã thu hút đông đảo sinh viên tham gia, góp phần nuôi dưỡng cảm xúc thẩm mỹ, tình yêu đối với thơ ca, xác lập thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh cho sinh viên.

Hình 1. Đêm thơ mừng Đảng mừng Xuân Canh Tý 2020

Vào các dịp khai giảng năm học mới, nhà trường thường tổ chức chương trình “We are students”. Đây là chương trình giao lưu văn nghệ chào mừng năm học mới, chào đón các tân sinh viên tựu trường nhằm động viên, khích lệ phong trào học tập, tập luyện văn nghệ trong học sinh - sinh viên toàn trường. Chương trình đã tạo môi trường lành mạnh để các bạn sinh viên thể hiện tài năng nghệ thuật, khẳng định bản thân trong các hoạt động tập thể. Có thể nói, “We are students” là sân chơi lành mạnh, bổ ích, đã gắn kết, tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau giữa sinh viên các khóa trong nhà trường. “We are students” đã thu hút hàng nghìn lượt sinh viên tham gia, đem lại nhiều hiệu ứng tốt trên nhiều phương diện trong đó có phương diện giáo dục thị hiếu thẩm mỹ.

Vào các dịp kỷ niệm Ngày Phụ nữ Việt Nam (20/10), Ngày Quốc tế Phụ nữ (8/3), Công đoàn trường thường phối hợp với Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, các khoa đào tạo tổ chức nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao. Hoạt động được Nhà trường thường phát động và tổ chức thành công trong những dịp này là *Hội thi cắm hoa nghệ thuật*. Đối tượng dự thi là các thầy cô, sinh viên của các khoa - được tổ chức theo đội, nhóm. Mỗi đội thi đem đến hội thi những tác phẩm *Hoa nghệ thuật* đẹp nhất của khoa mình. Chủ đề chính của các tác phẩm *Hoa nghệ thuật* là ca ngợi vẻ đẹp của người phụ nữ Việt Nam, gửi đến người phụ nữ Việt Nam nói chung, các nữ giảng viên Trường Đại học Hồng Đức nói riêng lời tri ân sâu sắc. Rất nhiều tác phẩm có sự sáng tạo đột phá về ý tưởng, sự tinh tế, độc đáo trong cách thể hiện, được Ban Giám khảo đánh giá cao và người thưởng ngoạn thích thú, yêu mến.

Hình 2. Hội thi “Cắm hoa nghệ thuật” chào mừng ngày phụ nữ Việt Nam 20/10

Giá trị mà *Hội thi cắm hoa nghệ thuật* mang lại không chỉ là sự tôn vinh người phụ nữ Việt Nam, đem lại sự ấm áp và hạnh phúc cho các nữ giảng viên nhà trường mà còn mang đến những mỹ cảm đẹp đẽ cho người xem, định hướng cho sinh viên và những người tham gia cuộc thi đến với những giá trị nhân văn cao đẹp.

Đặc biệt, bước vào tháng 11, hòa trong không khí của cả nước hân hoan chào đón ngày nhà giáo Việt Nam (20/11), Trường Đại học Hồng Đức thường tổ chức nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ như *Hội diễn văn nghệ chào mừng ngày nhà giáo Việt Nam 20/11*; *Hội thi Giọng hát hay sinh viên*, *Hội thi Nữ sinh thanh lịch*, *Hội thi hùng biện*; *Nghệ thuật sư phạm*... Các hoạt động văn hóa văn nghệ này không chỉ có ý nghĩa chào mừng ngày nhà giáo Việt Nam mà còn là dịp để cán bộ giảng viên nhà trường có cơ hội giao lưu, tăng cường đoàn kết, kết nối với nhau; là cơ hội để sinh viên bày tỏ lòng biết ơn đối với thầy cô của mình; Trên phương diện giáo dục thị hiếu thẩm mỹ, các hoạt động văn hóa văn nghệ sôi nổi thu hút hàng nghìn lượt sinh viên trực tiếp tham gia hoặc tham gia với tư cách là người cổ vũ, người thưởng thức. Tham gia các hoạt động này, các em được tập luyện nâng cao kỹ năng biểu diễn, góp phần làm cho đời sống thẩm mỹ của sinh viên thêm phong phú, định hướng các em đến với những giá trị Chân - Thiện - Mỹ đích thực, giúp nhiều sinh viên thoát khỏi cái vỏ bọc an toàn, dám thể hiện và bộc lộ năng khiếu của mình trên phương diện thẩm mỹ, tránh xa những thứ xấu xí, sự đua đòi, lai căng, nhố lằng, phi thẩm mỹ đang lan tràn trên không gian mạng và trong đời sống xã hội hiện thực.

Để bồi dưỡng và xác lập một thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh cho sinh viên, trong những năm gần đây, Trường Đại học Hồng Đức còn thường xuyên phối kết hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Sở Thông tin và Truyền thông, Hội văn học nghệ thuật Tỉnh Thanh Hóa, Viễn thông Thanh Hóa tổ chức nhiều hoạt động giàu ý nghĩa nhân văn, ý nghĩa giáo dục như Triển lãm tranh ảnh về “*Hoàng Sa, Trường Sa của Việt Nam - Những bằng chứng lịch sử*”; tổ chức “*Ngày hội dân gian*”; “*Ngày sách và văn hóa đọc*”; “*Giới thiệu phim hay*” miễn phí; cổ vũ bóng đá trong các dịp đội tuyển Việt Nam tham dự các giải bóng đá lớn của khu vực và châu Á trên màn ảnh rộng...

Hình 3. Triển lãm “Hoàng Sa, Trường Sa của Việt Nam - Những bằng chứng lịch sử tại Trường Đại học Hồng Đức

Hình 4. Trường Đại học Hồng Đức hưởng ứng “Ngày Sách và Văn hóa đọc Việt Nam”

Hình 5. Đoàn Thanh niên và Hội sinh viên Trường Đại học Hồng Đức tổ chức “Ngày hội dân gian” chào mừng 71 năm ngày truyền thống học sinh - sinh viên

Mang trong mình những thông điệp khác nhau song trên tất cả, mỗi bức tranh, mỗi tấm hình, mỗi thước phim, mỗi bài thơ, mỗi trò chơi... đều gắn với những địa danh, mang vẻ đẹp, linh hồn của quê hương đất nước và đều gây được sự xúc cảm thẩm mỹ trong sáng, lành mạnh đối với người thưởng ngoạn; giúp sinh viên yêu hơn vẻ đẹp quê hương, đất nước con người Việt Nam, hướng các em đến các giá trị nhân văn, khát vọng sống, lao động, học tập và cống hiến để góp sức mình cho sự phát triển của quê hương đất nước.

Thứ ba, giáo dục thị hiếu thẩm mỹ thông qua những hành động, nghĩa cử cao đẹp

Những hành động, nghĩa cử cao đẹp là biểu hiện của một tâm hồn đẹp, phù hợp với chuẩn mực đạo đức và thẩm mỹ; trao những giá trị cao đẹp cho cuộc đời. Giáo dục thị hiếu thẩm mỹ giúp con người biết rung cảm trước cái đẹp, phát hiện ra cái đẹp trong cuộc sống và nghệ thuật từ đó biết hành động theo cái đẹp đích thực. Hình thức giáo dục này là sáng kiến của Hồ Chí Minh và trên thực tế đã phát huy hiệu quả to lớn trong xây dựng và kiến thiết đất nước. Do vậy, trong những năm gần đây, trong quá trình giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên, nhà trường đã áp dụng hình thức giáo dục này. Những con người có những hành động, nghĩa cử cao đẹp thường là những người giàu lòng nhân hậu, giàu đức hy sinh, có ý chí vươn lên trong cuộc sống. Họ có thể là những doanh nhân tài năng, là nhà phát minh sáng chế trong khoa học; là nhà thể thao kiệt xuất nhưng có khi chỉ là những con người bình dị nhưng giàu lòng nhân ái như những sinh viên cống bạn tật nguyên đi học suốt nhiều năm; là những chiến sỹ công an, đội ngũ y, bác sỹ quên mình dập dịch covid 19 nơi tuyến đầu. Họ có thể là những người bán cơm chay, những ca sỹ, diễn viên, người dẫn chương trình không quản hiểm nguy vẫn nhiệt huyết xông vào tâm dịch, tâm bão lũ, cứu trợ người dân từng thùng mỳ, bó rau, túi gạo, cân đường, hộp sữa, túi thuốc,... Và không ít người đã nhiễm bệnh, đã ra đi như ca sỹ Phi Nhung, anh Vũ Quốc Cường vì nấu cơm và vận chuyển cơm từ thiện đến cho đồng bào trong tâm dịch mà nhiễm bệnh và đã không qua khỏi. Tấm gương

người tốt, việc tốt, nghĩa cử cao đẹp đó đều mang lại những giá trị thẩm mỹ lớn lao, giúp lan tỏa, tôn vinh cái đẹp, định hướng cho con người hành động theo cái đẹp và sáng tạo ra những cái đẹp mới cho cuộc đời bằng chính lòng nhân ái, cao thượng của mình. Nhận thức rõ điều này, nhà trường hàng năm đều tổ chức các hoạt động tôn vinh những người tốt việc tốt, huy động sinh viên tham gia hoạt động từ thiện nhân đạo hướng đến đồng bào bị lũ lụt, thiên tai, dịch bệnh; có những hoạt động thiết thực, hiệu quả vì cộng đồng như “Tiếp sức mùa thi”, “Mùa hè xanh”, “Một giọt máu hồng”, “Cây ATM gạo Hồng Đức”...

Những hoạt động mang giá trị nhân văn, nhân đạo này, ngoài ý nghĩa thực tiễn vô cùng thiết thực còn giúp sinh viên nhà trường cảm nhận rõ hơn giá trị của “nghĩa đồng bào”, tinh thần tương thân, tương ái của cái đẹp đích thực trong cuộc đời, đỉnh cao của một thị hiếu, một lý tưởng thẩm mỹ cao đẹp.

Thứ tư, cơ sở vật chất được đầu tư đồng bộ, hiện đại, tạo điều kiện cho sinh viên tiếp cận và hội nhập với xu hướng thẩm mỹ hiện đại, tiến bộ

Là một trường đại học trực thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh Thanh Hóa, trong những năm gần đây, Nhà trường được Tỉnh đầu tư vào cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại phục vụ công tác đào tạo và nghiên cứu khoa học của nhà trường.

Với tổng diện tích là 478 000 m², Trường Đại học Hồng Đức là một trường có khuôn viên rộng rãi, khoáng đạt, hiện đại; môi trường xanh, sạch, đẹp và an toàn bậc nhất trong khối các trường Đại học cả nước. Ký túc xá, khu liên hợp thể thao, thư viện, giảng đường, phòng thí nghiệm, được đầu tư đồng bộ, đáp ứng rất tốt nhu cầu đào tạo, nghiên cứu khoa học và nhu cầu văn hóa, văn nghệ của sinh viên.

Đặc biệt, hệ thống thư viện được xây dựng với quy mô lớn, trang bị nhiều trang thiết bị hiện đại, thiết kế đẹp với khuôn viên rộng, không gian mở và được đánh giá là một thư viện có quy mô lớn, hiện đại nhất trong khu vực Bắc miền trung. Thư viện nhà trường cũng có rất nhiều sách báo, tạp chí trong và ngoài nước, không chỉ phong phú về thể loại mà còn cập nhật về kiến thức và hiện đại về phong cách thể hiện.

Ngoài sách báo bản in truyền thống, thư viện Trường Đại học Hồng Đức còn mua bản quyền và kết nối với hệ thống thư viện số toàn cầu, thư viện số quốc gia, với hàng triệu đầu sách, báo, tạp chí, luận văn, luận án... đáp ứng tốt nhu cầu học tập, nghiên cứu khoa học, thưởng thức văn hóa, văn nghệ của cán bộ, giảng viên, sinh viên, học viên cao học, nghiên cứu sinh của nhà trường. Riêng lĩnh vực thẩm mỹ, trong kho sách, tạp chí, nguồn tài nguyên số của thư viện nhà trường, số các đầu sách, tạp chí liên quan đến lĩnh vực thẩm mỹ cũng khá phong phú. Từ những loại sách có tính lý luận chung như Mỹ học đại cương, Mỹ học Mác - Lênin, Giáo dục thẩm mỹ, Nghệ thuật học,... cho đến những lĩnh vực chuyên sâu về từng loại hình nghệ thuật như sách về âm nhạc, về hội họa, về múa, hát, điêu khắc, tạo hình... Tòa nhà thư viện của Trường Đại học Hồng Đức được thiết kế 5 tầng, còn được bố trí thang máy hiện đại, do vậy, đến với thư viện nhà trường, sinh viên không chỉ được nâng cao kiến thức toàn diện mà còn được sống trong môi trường không gian mở, đẹp, rất thoáng mát và tốt cho sức khỏe thể chất cũng sự thư thái, lành mạnh về tâm hồn con người.

Nhìn từ trên cao tổng thể thiết kế của Trường Đại học Hồng Đức tạo ra một bức tranh hài hòa giữa giá trị sử dụng và giá trị thẩm mỹ. Không chỉ sinh viên yêu thích mà rất nhiều người tìm đến để tham quan, quay phim, chụp ảnh. Nhiều bộ ảnh đẹp, thước phim nghệ thuật về ngôi trường đã đồng hành với tuổi thanh xuân của nhiều sinh viên. Có thể nói, khuôn viên, hệ thống cơ sở vật chất của nhà trường đã và đang đem lại cho sinh viên những cảm xúc tích cực, là mạch nguồn cho nhiều rung động thẩm mỹ, khơi phát cho những sáng tạo thẩm mỹ ở giảng viên và sinh viên. Cũng từ ngôi trường này nhiều bài hát, bài thơ, các bộ sưu tập ảnh nghệ thuật đã ra đời, góp phần hình thành đời sống thẩm mỹ lành mạnh ở sinh viên trước khi rời mái Trường Đại học Hồng Đức.

Trong những năm qua, được sự quan tâm và tạo điều kiện của Đảng ủy, Ban giám hiệu cả về chủ trương, chính sách lẫn cơ chế thực hiện, công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ của nhà trường đã đạt được những thành công bước đầu, không chỉ trình độ, năng lực thụ cảm, đánh giá và sáng tạo thẩm mỹ của sinh viên nhà trường được nâng cao, mà một thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh cũng từng bước được xác lập trong sinh viên nhà trường.

2.2. Những hạn chế, bất cập trong công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên của Trường Đại học Hồng Đức

Không thể phủ nhận những cố gắng, nỗ lực và những thành tựu rất đáng ghi nhận trong công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên tại Trường Đại học Hồng Đức. Tuy nhiên, qua nghiên cứu, tìm hiểu chúng tôi nhận thấy công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên của nhà trường vẫn còn không ít hạn chế và bất cập.

Thứ nhất, công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên dù đã được quan tâm nhưng chưa đúng mức, đúng tầm

Tính đến năm học 2021 - 2022, Trường Đại học Hồng Đức đã và đang đào tạo có 4 chuyên ngành Tiến sĩ; 19 chuyên ngành đào tạo Thạc sĩ; 31 ngành đào tạo đại học, bao gồm 4 ngành đại học chất lượng cao và 01 ngành cao đẳng. Bên cạnh hệ đào tạo chính quy, Nhà trường cũng có các hệ đào tạo khác như hệ đại học liên thông chính quy, hệ đại học vừa làm vừa học, hệ cao đẳng, hệ đại học văn bằng 2, song trong tất cả các chương trình đào tạo này không một ngành nào có các học phần mang tính lý luận chung về phương diện thẩm mỹ được thiết kế là học phần bắt buộc.

Như vậy, có thể thấy trong thiết kế chương trình đào tạo của tất cả các khối ngành, bậc học, khối kiến thức lý luận về lĩnh vực thẩm mỹ chỉ là các học phần tự chọn. Và trên thực tế, trong 10 năm trở lại đây, do nhiều lý do, gần như không có sinh viên nào, lớp học nào về Mỹ học đại cương hay Mỹ học Mác - Lênin được thực hiện. Điều này cũng đồng nghĩa với việc các em không được trang bị hệ thống kiến thức lý luận về cái đẹp, cái xấu, cái cao cả, cái bi, cái hài, về quan hệ thẩm mỹ, về nghệ thuật, về lý tưởng và thị hiếu thẩm mỹ... Chúng tôi cho rằng, điều này ít nhiều ảnh hưởng đến trình độ thị hiếu thẩm mỹ của sinh viên, đến việc định hướng cho sinh viên đến với một thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh, tiến bộ.

Thứ hai, công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ chưa có chiến lược lâu dài, chưa liên tục, thường xuyên

Công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ dù được tiến hành với nhiều hình thức, song không chỉ chiếm một vị trí khiêm tốn trong các chương trình đào tạo chính khóa mà ngay trong các chương trình, các hoạt động ngoại khóa, các hoạt động trải nghiệm sáng tạo do các khoa đào tạo, Đoàn thanh niên, Hội sinh viên nhà trường tổ chức cũng chưa có một chương trình chuyên sâu, chuyên biệt nào về công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ. Các hình thức giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên nhà trường chủ yếu được lồng ghép trong các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao, từ thiện nhân đạo, đi kèm với các hoạt động phong trào chào mừng các sự kiện lớn của nhà trường của địa phương và của đất nước. Khi hết sự kiện, hoạt động giáo dục cũng hết và dường như chưa có bất cứ một đánh giá, khảo sát nào về hiệu ứng và tác động của các hoạt động văn hóa, văn nghệ đến thị hiếu thẩm mỹ của sinh viên.

Có thể nói, các hoạt động giáo dục thị hiếu thẩm mỹ nếu có cũng chỉ mang tính tự phát, thời vụ, ngắn hạn. Ngay cả việc quy định mặc đồng phục: nữ áo dài, nam áo sơ mi trắng, quần đen vào các ngày thứ hai đầu tuần, hay đồng phục của các khoa, chào cờ tổ quốc, hát quốc ca vào các tháng... dù đã được lên kế hoạch thậm chí xây dựng thành quy định nhưng việc thực hiện cũng không duy trì được lâu. Và cho đến nay, nhà trường và từng khoa đào tạo chưa có được một chiến lược và cũng chưa tổ chức được một diễn đàn mang tính giáo dục chuyên sâu về thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên. Điều này phản ánh rõ trong kết quả khảo sát 500 sinh viên về công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ của Trường Đại học Hồng Đức do nhóm nghiên cứu chúng tôi trực tiếp thực hiện để phục vụ đề tài cấp cơ sở “Công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên tại Trường Đại học Hồng Đức hiện nay”. Với câu hỏi: *Bạn đã từng được tư vấn, định hướng về thị hiếu thẩm mỹ chưa?* có tới 65 % sinh viên trả lời chưa từng được ai tư vấn, định hướng. Có 35% sinh viên trả lời từng được tư vấn, định hướng. Như vậy số sinh viên được tư vấn, định hướng chỉ chiếm trên 1/3 tổng số sinh viên được khảo sát. Chúng tôi tiếp tục hỏi những sinh viên trả lời được tư vấn, *ai là người tư vấn, định hướng cho các em?* 35% sinh viên trả lời từng được các thầy cô giáo trong trường tư vấn, định hướng, 15% trả lời là được bạn bè tư vấn; 20% trả lời được các thành viên, các anh chị trực tiếp tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ của nhà trường tư vấn; 21% trả lời từ xã hội (thông qua các chương trình tư vấn thời trang cho tuổi học đường, các chương trình dạy về nhạc lý, các cuộc thi tìm kiếm tài năng âm nhạc dành cho các lứa tuổi học đường, các chương trình trình diễn thời trang, tuần lễ thời trang, tìm kiếm người mẫu, đào tạo người mẫu, diễn viên trên truyền hình hoặc sách báo); 9% từ các nguồn khác (như internet, các tạp chí thời trang, điện ảnh, hội họa...).

Như vậy, công tác tư vấn, định hướng thẩm mỹ cho sinh viên tại Trường Đại học Hồng Đức còn khá mỏng và chưa thường xuyên, chủ yếu mang tính tự phát. Trong thời gian tới, nhà trường cần có những điều chỉnh cho phù hợp và đáp ứng được yêu cầu về chuẩn đầu ra của các chương trình đào tạo.

Công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên tại Trường Đại học Hồng Đức mặc dù đã được nhà trường quan tâm song chưa ngang tầm với vai trò, vị trí của nó, càng chưa đáp ứng được mục tiêu phát triển toàn diện, giáo dục toàn diện cho sinh viên của nhà trường. Đây cũng là hạn chế chung của giáo dục đại học hiện nay ở Việt Nam.

Vậy đâu là nguyên nhân và giải pháp nào để khắc phục những hạn chế trên? Về điều này, chúng tôi sẽ bàn đến trong một nghiên cứu tiếp theo.

3. KẾT LUẬN

Giáo dục thị hiếu thẩm mỹ đúng đắn và lành mạnh cho sinh viên chính là giúp sinh viên có được khả năng cảm nhận, lựa chọn, thưởng thức cái đẹp chân chính, tiếp thu các giá trị thẩm mỹ đích thực từ cuộc sống, từ các loại hình nghệ thuật, nhằm phát triển hài hoà, toàn diện nhân cách của các em. Giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên còn là quá trình chúng ta chuẩn bị cho các em “các chất đề” giúp các em “chống đỡ”, “miễn nhiễm” được trước những cái xấu xí, phi thẩm mỹ đang tồn tại trong môi trường xã hội hiện thực và trong môi trường ảo (internet) hiện nay. Điều này càng vô cùng cần thiết trong bối cảnh Việt Nam đang bị cuốn vào dòng chảy toàn cầu hóa, vào quá trình hội nhập quốc tế. Nhận thức được điều này, Đảng ủy, Ban giám hiệu nhà trường trong những năm qua đã có sự quan tâm, chỉ đạo sát sao về công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên; các tổ chức đoàn thể, các khoa đào tạo trong nhà trường đã xây dựng kế hoạch và tổ chức được nhiều hình thức giáo dục, thu hút hàng nghìn lượt sinh viên tham gia, góp phần nâng cao trình độ thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên, định hướng các em đến các giá trị Chân - Thiện - Mỹ. Tuy nhiên, công tác giáo dục thị hiếu thẩm mỹ của nhà trường vẫn chưa tương xứng với vị trí và vai trò của nó, đã đến lúc cần xây dựng những chiến lược giáo dục bài bản, dài hạn và tiến hành một cách đồng bộ, thường xuyên, liên tục. Có như vậy, công tác giáo dục thẩm mỹ nói chung, giáo dục thị hiếu thẩm mỹ cho sinh viên của nhà trường mới đáp ứng được mục tiêu, chuẩn đầu ra của các chương trình đào tạo và hình thành được trong sinh viên một thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh, tiến bộ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đinh Văn Ân (2008), *Giáo dục và đào tạo chìa khóa của sự phát triển*, Nxb. Tài chính, Hà Nội.
- [2] Đỗ Huy (1984), *Cái đẹp - Một giá trị*, Nxb. Thông tin Lý luận, Hà Nội.
- [3] Đỗ Huy (1987), *Giáo dục thẩm mỹ - Một vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb. Thông tin Lý luận, Hà Nội.
- [4] Phạm Huy Ích (1970), *Về cơ sở khoa học của vấn đề thị hiếu thẩm mỹ*, Thông báo Triết học, số 16.
- [5] Đỗ Văn Khang, Đỗ Huy (1985), *Mỹ học Mác - Lênin*, Nxb. Đại học và Trung học chuyên nghiệp, Hà Nội.
- [6] Hoàng Như Mai (1987), *Bàn thêm về nhu cầu văn hóa và thị hiếu nghệ thuật*, trong sách “Thỏa mãn nhu cầu văn hóa và nâng cao thị hiếu nghệ thuật”, Nxb. Văn hóa, Hà Nội.

THE REALITY OF AESTHETIC EDUCATION TO STUDENTS AT HONG DUC UNIVERSITY NOWADAYS

Le Thi Tham, Bui Thi Hang

ABSTRACT

The education of aesthetic taste for students is identified by the leadership of Hong Duc University as one of the most important contents in the school's education and training strategy. Therefore, over the years, the school has organized many educational activities aimed at improving and establishing a healthy and civilized aesthetic taste for students. The article summarizes the successes, shortcomings and limitations in the education of aesthetic tastes for students of Hong Duc University nowadays.

Từ khóa: *Aesthetic taste, education strategies.*

** Ngày nộp bài: 23/11/2021; Ngày gửi phản biện: 26/11/2021; Ngày duyệt đăng: 16/12/2021*

** Bài báo này là kết quả nghiên cứu từ đề tài cấp cơ sở mã số ĐT-2020-31 của Trường Đại học Hồng Đức*